

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnia hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

VII. Calvinistae ad Coenam suam pane fermentato & vulgari, Catholici in Eucharistia, exemplo Salvatoris, azymo utuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

antiquitas, ex Sancto Irenæo, Tertulliano, Cypriano & Divo Ambrosio petita, ad quam, vobis, miserrimi Reformatores, non vero ad novitates Lacus Genevensis, recurrendum esset. Quæsivit aliquando ex me Reformatus quidam, ubi maneret Corpus Christi species in hierosbecisis tractu temporis corrumperentur. Berengario idem querenti prius quidam Pater in hunc modum respondit. Panis inquit, divinus hominibus corruptis videtur corruptibilis: ac Catholicis numquam corruptitur cœlestis ille panis, Eucharistia ista, Manna istud. Non enim putrefit: quin hoc panis vivimus & à corruptione vindicamur, carnem immaculati istius agni immunem à passione manducantes. Vigilat Ecclesia, ne eiusmodi eveniat incommodum, ne, inquam, Hostia putrefat: potest enim sacerdos sacrificans in Altari, una vice omnes consecratas Hostias sumere, & in earum locum novas substituere. Quod si tamen tale aliquid contingere, ut prorsus essent corrupta species, desinit esse in iis Christi Corpus, non secus ac anima, corpore dissoluto. Immo si bestia sacram devoraret Hostiam, esset in ea Corpus Christi, quomodo est in Athi alicuius & inimici Dei ventriculo. Solas species ludit bestialia, id est, minimam Sacramenti partem, ac Corpus Salvatoris neutiquam, ut quod pollui corruptio ne non possit: est enim gloriosum, incorruptibile & passionis expers, nec magis dentibus arrodi potest, quam gladio, quo corpus perfidetur, animaladi. In iuria nihilominus, qua species afficiuntur, ad Deum spectat, quoniam Corpus Iesu Christi, cum speciebus unicum constituit Mysterium, & unicum Sacramentum. Praeterea hæc Antiquitatis consuetudo, qua reponetur Eucharistia in usum absentium & ægrotorum utque in Processionibus circumgestaretur, compluribus in locis legitur apud Tertullianum, Sanctum Cyprianum, Sanctum Basilium, Sanctum Augustinum, & apud primorum Regum Franciæ historicum Gregorium Turonensem. Hinc est quod Concilia Nicenæ Primum præcepit, ut in quaque Ecclesia sit ædificus, qui loci illius in quo Eucharistia conservatur, curam gerat: nam quum persecutionis tempore non raro eveniret, ut ab Ethnicorum satellibus subito ingularentur Christiani, sacram hostiam latente involutam unâ secum domum asportabant, ut si opus esset, sumerent eam in puncto martyrij.

VI. Jam eti ipsi fateantur, neminem posse administrare Sacramentum, nisi cui publice docendi munus incumbat: nihilominus tamen contra hanc doctrinam usus obtinet apud ipsos, ut Poculum Superintendenterium aliquis, quemadmodum

iam dixi, distribuat, quin ipse oculatus testis sum. Ministrum illi, qui poculum, seu viratum manu tenebat, postquam bibisset, dixisse, da hoc fratri tuo, & eum porro proximo portexisse, & sic deinceps ad ultimum usque, quemadmodum sit in Germania: aut quomodo Judæi Agnum suum Paschalem comedunt. Insignis profecto & crassus error! Genevae Constitutiones statuunt, ne quis Calicem porrigit præter eos, qui sunt ad hoc constituti, siue Diaconos & Ministros. Et tamen in Catechismo ipsorum scriptum est, solo eos, qui docendi munus gerunt, posse administrare Sacramentum. Ut necesse sit illis fateri hic esse contradictionem, aut certe, se non celebrare, vel non velle celebrate Cœnam nisi sub specie solius panis. Sunt apud me scripta cuiusdam, qui Ministerio renunciavit, quavis misera muliercula adhuc cum retineat, quo minus plenarium Apostoliæ suæ veniam obtinere posset. Is hunc abutum à se animadversum ait, & Ministeris sæpe, quum adhuc ipse Ministerio fungetur, indicatum, camque ipsam questionem vehementer disceptatam fuisse Anno M. DXXXV. in Synodo Bergeracensi, sed maiorem Ministrorum partem censuisse, non esse movendum hunc lapidem, ne occasio datur populo cogitandi, quod in ea re erratum esset. Itaque conclusum fuisse, ut in sua quisque Ecclesia id quod optimum videretur, in hac re, tamquam indifferenti faceret. O brutalis conscientiæ libertatem, sic lege, sine norma, sine feso, sine politia, positâ in arbitrio cuiusque, ut suo more & pro libitu & credat & vivat! Sane in primis Ecclesia, quidquid etiam dicatis, nunquam invenietis receptum fuisse, vt praesente Presbytero Diaconus hoc munus in se suscipere.

VII. Panem adhibent vulgarem, vt & Græci, quamvis isti hanc rem adiaphoram existimat, vt ex Concilio Florentino liquet, ubi Papam Eugenium sic Græci alloquuntur: Nihil interest, inquit, utrum azymus sit panis, an fermentatus, dummodo sit ex frumento confectus. At Calvinisti communis pane haud aliam ob causam utilidentur, quam quia in Ecclesia receptum est, ut Corpus Domini nostri, quod fermento pectinati nunquam infectum fuit, consecretur in pane azymo & cui fermentum non est admixtum: fermento enim hypocrisis, malitia & arrogantia in Scriptura significatur. Et quidem ad imitatione Salvatoris id facimus, qui Sacramentum hoc primo azymorum die instituit, hoc est, eo tempore, quo non licet

Iudæis ex verbi diuinâ præscripto, fermentatum panem domi suæ habere. Neque eam cogitandum est, Ædæm hanc legem iufringere, & Agnum Paschalem cum pane fermentato comedere voluisse. Neque solum communis est panis, quem Caluinistæ viurpant sed nec mysterij illius, ad quod repræsentandum institutus est, ullam similitudinem habet. Catholicorum vero panis, ex antiqua Ecclesiæ traditione, cuius, præter Epiphanius, etiam Gregorius meminit, minutis Hostijs constat, si que rotundis, propterea quod ea figura sit perfecta & in orbis suo totum mundum repræsentet. Præterea ad Caluinisticum panem nulla adhibentur verba Sacramentalia, sed precatio dūtaxat aut mysterij Cœnæ declaratio: at apud Catholicos, sicut loquitur D. Ambrosius, panis sit corpus Christi vi verborum Iesu Christi, dicentis. *Hoc est Corpus meum, Hic est sanguis meus.* Nam quemadmodum non est satis, de Baptismo institutione concionem habere, sed adhibenda sunt verba Sacramenta iā quibus Baptismus perficitur: ita nec de Cœna concionari sufficit, sed pronunciare oportet verba Euchastiam efficientia, quibus vius est Dominus Panem istum inquit D. Cyprianus, quem Dominus discipulis poterat, omnipotens verbi carnem fieri; edi, ac non cosumi; eo quod Christus erhi occisus fuerit, sit resuscitatus. Eundem edi per particulas, nihilominus integrum manere & perfectum: integrum in cælo, & integrum in te.

VII. Sumto in hunc modum inter eundum pane & vino ad suum quisque locum. si vult, reueritur, & argenti non nihil in peluum conicet, aut, ut postea est introducatur in ima parte mensæ deponit, ad distribuendum pauperibus. Quod si Minister numerosam prolem haberet (vt est id genus hominum in propagando genere humano plerumque felix) tunc & ipse partem ex Eleemosyna illa capit: neque enim potest melius charitas locari. In genua procumbere in hac actione nemo audet, & ne quidem deuoti apimi aut religionis gestum speciem vel aliquam p̄ se ferre. Vnde quum aliquando Dominus de la Force, ex familia Caumontiorum, pater eius qui nunc in Beneartia gubernationi præstet, sumta Cœna, in angulo horrei in genua procidisset, orans, tamquam crasto admisso errore, iussus est surgere. Versabatur illi in memoria vetus illa pietas, quam in Ecclesia, paulo ante à se relicta, viderat: sed non effugit reprehensionem. Minister enim, postquam reuersum cum

in locum suum, prouolutum in genua, ex seniore cognovit, alta voce in clamans, *Surge, Domine; surge,* inquit, scandalum præbes corui. Et ille miser paruit, miratus tamen, prohiberi se Deum inuocare. Num vero errornes miserrimi, Catholicorum in percipienda sacra Eucharistia, talis est pietas, qui reiunant, perseverant in oratione, in genua procedunt? Spernit namque Deum irreuerenter quisquis adorat. Lachrymis vultum rigant, pectus tundunt, & millo pietatis exercitijs rebellum carnem domant. Sic primi Christiani, vt Cyprianus in expositione Orationis Dominicae affirmat, pectus persecutabant, peccata in eo latentia detestantes. Pectus enim cor & affectum significat; & quum is sit fons peccati, par est, vt ad elevationem Dei sui, honoriam hanc pœnam luat. Quid si quis apud vos id faceretis aut stoltus, aut vt loquar cum Caluinistis, hypocrita haberetur. Caluinus facetur, (a) de externis istis exercitijs, quæ in domo da carne occupantur, multa in veterum scriptis passim occurrente: Sed veniam præfatus, id, quod sentiat, dicendi, nimium eos ait minutis hisce rebus inhæsse: Omnes, inquit, video aut haec in parte lapsos esse, aut nimis aspere ac dure loquutos Catholici non manum extendunt, sed ore recipiunt, non panem, sed sub accidentibus panis, sanctum Corpus Creatoris, O miraculum, o bonitatem Dei, inquit D. Chrysostomus, qui in supernis assidet cum Patre, in momento manibus hominum contrectatur & datur volentibus recipere! Ad solum magni & supernaturalis huius mysterij nomen diaboli tremunt, Angeli tremunt, sapientes intellectus, & vox destituit eloquentes. Os illud aureum, decus Græciæ, ipsos Angelos in ipso momento consecrationis Altari affistere & adorandum Deum facies suas inclinare, multis admirandis visionibus confirmat. Solus Caluinista elato capite sine reverentia incedit, nec corpus prosternit, nec se humiliat, nulla cernitur in ipso corporis inclinatio, nulla submissio coram Domino suo, in cuius tamen fidem & obsequium non solum anima deuouere se debet, sed etiam corpus, lingua, os, oculi, manus, genua, & omnia denique membra unanimiter consensem suum testari in agnoscendo Creatore, Redemptore & Seruatore suo, tanquam eo, qui mirabiliter in ipsis operatur omnia illa dona & benedictiones, quibus in hoc mundo perficiuntur, & in altero, & quidem perfectius multo, per-

a lib. 3. Inf. cap. 4. fol. 38.

frui